

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/348/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114213079
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114213079.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpeného Fridrich Paľko s.r.o. so sídlom v Bratislave, na ul. Gr'zslingovej č. 4, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 17.9.2014, č. k. 8C 26/2014-7, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Súd vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 - 3, § 19 ods. 1 - 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.); § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku (ďalej len „Exekučný poriadok“); § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že v konaní žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom súdu spôsobenú tým, že Okresný súd Vranov nad Topľou nerozhodol v 15 - dňovej lehote o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia.

Vychádzajúc z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je zrejmé, že zákon ukladá súdu rozhodnúť v 15 - dňovej lehote len v prípade vydania poverenia exekútorovi, teda v prípade, že súd nezistí rozpor so zákonom v exekučnom titule prípadne návrhu na exekúciu alebo žiadosti o vydanie poverenia a následne len stručne vyplní príslušné tlačivo obsahujúce spomínané poverenie. Je preto logické, že tá istá lehota nemôže platiť pre zamietnutie žiadosti o vydanie poverenia (čo i len čiastočné), keď súd musí vypracovať rozsiahle rozhodnutie a v ňom patrične zdôvodniť svoj právny názor a vysvetliť porušenie zákona. Pred týmto rozhodnutím bolo navyše nutné zabezpečiť aj ďalšie listiny, najmä ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, ako je tomu aj v tomto prípade. Exekučný súd je totiž povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie v každom štádiu konania, a to aj bez návrhu. Je povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia je spôsobilým exekučným

titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku. Keďže exekučným titulom v danej veci je rozhodcovský rozsudok, je potrebné vychádzať aj z ustanovenia zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Podľa názoru Ústavného súdu SR vyslovenom v uznesení II. US 545/2010-15 zo dňa 9.12.2010 exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie.

Žalobca vytýka exekučnému súdu nesprávny úradný postup predstavujúci zbytočné prieťahy. Týmto pojmom sa zaoberal aj Ústavný súd SR a ten vo viacerých svojich rozhodnutiach dospel k záveru, že je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a že aj niekoľko mesačná nečinnosť súdu nemusí predstavovať zbytočné prieťahy (I.US 42/01, I.US 63/00, IV. US 606/12). Práve konkrétne okolnosti tohto prípadu vylučujú prijatie záveru o zbytočných prieťahoch exekučného súdu. Z rozsiahlej rozhodovacej činnosti súdu sú známe obchodné praktiky žalobcu poškodzujúce spotrebiteľov na ich právach, najmä neprijateľným naformulovaním rozhodcovskej doložky, ktorou žalobca určil právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporov, pričom práve túto rozhodcovskú doložku súdy vyhodnocovali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je nepochybne v neprospech spotrebiteľov. Z rozhodovacej činnosti súdu je tiež zrejmé, že súdny exekútor na návrh žalobcu predložil na súdy enormný počet takýchto rozhodcovských rozsudkov, na základe ktorých požadoval vydanie poverenia. Nevyhnutné individuálne skúmanie podmienok, za ktorých bolo rozhodcovské konanie medzi účastníkmi zmlúv dojednané, spôsobilo vyššiu časovú náročnosť, pričom v mnohých prípadoch (vrátane tohto) súd zabezpečoval za účelom náležitého posúdenia žiadosti aj ďalšie listiny, napr. spis rozhodcovského súdu. V dôsledku množiacich sa nekalých obchodných praktík mnohých podnikateľských subjektov poskytujúcich úvery, súdy musia vynakladať nadmerné úsilie na dosiahnutie efektívnej ochrany práv spotrebiteľov. Súdy sú zaťažované takýmito podaniami, ktorými sú uplatňované práva vyplývajúce z nekalých praktík. Avšak práve tieto konkrétne okolnosti, ak sám žalobca porušuje zákon, ak poškodzuje práva spotrebiteľov (neprimerané úrokové sadzby, neprimerané sankcie, nanútenie rozhodcovskej doložky a pod.) s čím sa súd musel dôsledne vysporiadať, nemožno považovať za zbytočný prieťah. Navyše každý výkon práva podlieha posúdeniu, či je v zhode so zásadou dobrých mravov (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Súd teda dospel k záveru, že exekučný súd sa postupom v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 10 Er 386/2009 nedopustil nesprávneho úradného postupu a neporušil právo žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Vo vzťahu k žalobcom vyčíslenej škode dospel súd k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil súdu žiadne relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Z tohto dôvodu súd nevykonal žalobcom navrhnuté znalecké dokazovanie, ktoré je bez existencie základu nároku na náhradu škody irelevantné. Žalobca tiež žiadnym spôsobom nepreukázal dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, ktoré uvádzal v žalobe. Žalobca v žalobe označil len potencionálne riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na opätovné prejednanie. Ako dôvod uviedol, že v merite veci sa rozhodlo na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z., pretože svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej agendy a podobne. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Poznamenal, že ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Poznamenal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a to znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné oboznámenie sa s predloženým znaleckým posudkom. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody.

K návrhu na prerušenie konania uviedol, že súd bol povinný pred rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť, ak bol návrh súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nesprávne (retroaktívne) vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávne úradného postupu v podobe prieťahov v konaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je zrejماً z odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom sa netýka ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013, ale v znení účinnom ku dňu podania návrhu. Preto tento odvolací dôvod odvolací súd považoval za nedôvodný.

To ale neznamená, aby súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré súd musí vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prieťahov v konaní pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v prejednávanvej veci nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu, alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré by prieťahy v konaní konštatovalo.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku platného od 1.2.2002 do 31.5.2010, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie. Ustálená súdna prax však umožňuje a usmerňuje súdy aj v smere materiálneho preskúmania okolností, či neexistuje rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu, pričom ak takýto rozpor súd zistí, je oprávnený uznesením zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom na takéto zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia nie je v exekučnom poriadku stanovená žiadna lehota.

Materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu (i návrhu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) so zákonom je potrebné vykladať aj v kontexte zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý v zmysle § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona, umožňuje zastaviť výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/, teda ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ (rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní) alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Dôležitou okolnosťou je to, že exekučný súd je oprávnený na zastavenie výkonu rozhodcovského rozsudku alebo exekučného konania aj bez návrhu v prípade zistenia nedostatkov podľa § 45 ods. 1 písm. b/, c/ Zákona o rozhodcovskom konaní.

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva jednoznačná potreba materiálneho prieskumu súladnosti exekučného titulu so zákonom. Za takejto situácie je 15 - dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie veľmi problematickým činiteľom, a práve preto zákon pri predpokladanom zistení rozporu exekučného titulu so zákonom nestanovuje žiadnu lehotu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (hoci i len čiastočne), na zastavenie exekúcie alebo na zastavenie exekučného konania.

Pri rozhodovaní o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. o zastavení exekúcie, žiadne zákonné lehoty porušené neboli, a teda nie je naplnený jeden zo základných predpokladov pre priznanie náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorým je nesprávny úradný postup spočívajúci v porušení povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. Už len nespĺnenie tohto predpokladu je samo o sebe dôvodom pre zamietnutie žaloby.

Odvolací súd ďalej poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 520/2012-39 z 10. 7. 2013. Ústavný súd Slovenskej republiky konštantne judikuje, že zaťaženosť súdov, nadmerné množstvo vecí, v ktorých musí zabezpečiť súdne konanie, nie je dôvodom, ktorý by zbavoval súd, resp. štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v konaní. Prieťahy by mohli byť takto ospravedlniteľné len na krátky čas a len v tom prípade, že by sa prijali adekvátne opatrenia na riešenie situácie...“ Ústavný súd Slovenskej republiky však konštatuje, že danú judikatúru vytvoril po vzore Európskeho súdu pre ľudské práva na ochranu práva na konanie bez zbytočných prieťahov v takpovediac nehromadných veciach. Nešlo teda o situácie, keď jeden navrhovateľ stovkami či tisíckami podaní prispel k zaťaženosti súdu, a týmto k dlhšej dobe rozhodovania, aj sám. Už spomenutá doktrína absencie možnosti liberalizácie z dôvodu zaťaženia aj naďalej plne platí, avšak v prípadoch relevantne odlišných od prerokúvanej veci... V prípadoch obdobných prerokúvanej veci sa táto doktrína modifikuje do podoby reflektovanej v tomto rozhodnutí. Pre súčasný prípad a prípady obdobné, kde, ako už ústavný súd uviedol, jediná sťažovateľka iniciovala konanie v stovkách typovo obdobných veciach, je nevyhnutné vziať daný fakt do úvahy, a to smerom ku kritériám posudzovania prieťahov a v záujme ochrany práv a slobôd iných. In concreto tak Ústavný súd Slovenskej republiky túto skutočnosť musel zohľadniť pri posudzovaní kritéria faktickej zložitosti veci (referenčným vzťahom na špecifika prípadov nie je jedna vec sťažovateľky, ale jej typovo rovnaké veci pred konkrétnym súdom), o ktorých súd koná, a kritéria správania sťažovateľky ako účastníčky konania. Povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa s veľkým množstvom podaní sťažovateľky ipso facto zvyšuje faktickú zložitosť veci z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania sťažovateľky. V takýchto prípadoch je možné z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania predmetných konaní. Ústavný súd Slovenskej republiky konštatuje, že povinnosť okresného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi sťažovateľky sa tak nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou tohto súdu poskytnúť súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov a v

primeranej lehote aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorí sa pred dotknutým súdom uchádzajú o súdnu ochranu. Obdobný právny názor už Ústavný súd Slovenskej republiky v minulosti prezentoval napríklad v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 64/97, keď pri hodnotení porušenia práva na konanie bez zbytočných prieťahov poukázal na to, že „... v rovnakom čase na identickom súde sa právo na konanie bez zbytočných prieťahov zabezpečuje mnohým osobám, ktoré sa v početných konaniach obrátili na súd s požiadavkou na odstránenie svojej právnej neistoty“.

Rozhodnou v súvislosti s posúdením nesprávneho úradného postupu z hľadiska zbytočných prieťahov exekučného súdu je v predmetnej veci všeobecne známa skutočnosť, že žalobca na exekučnom súde inicioval stovky exekučných konaní v typovo obdobných veciach, čo determinovalo uplatňovanie zákonných lehôt a zvyšovala faktickú zložitosť vecí.

Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že v uvedených exekučných konaniach sa exekučný súd nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe „zbytočných prieťahov v konaní“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť. Súd sa preto nemal dôvod zaoberať ani otázkami výšky priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobkyňa domáhala a z toho dôvodu aj znaleckým posudkom.

Zákonnými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov zodpovednosť žalovanej vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z. z. daná nie je.

Žiadne skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybniť správnosť uvedeného záveru a právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, a neodôvodňujú iné rozhodnutie o uplatnenom nároku.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.